

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

XCV. De doctrina amaritudine per prædicatores temperanda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

est, currit ad confessionem quæ per Judam notatur : & dimittit ibi puerum suum, id est puerilem sensum, vel pristinorum actuum debilitatem, & pergit in desertum, id est istius mundi contemptum. Quo postquam venit, sedet, id est à sæculari tumultu quiescit, cantans cum Propheta ^b : *Hæc requies mea in seculum seculi.* Projicit se, id est vilem se reputat, suis abrenuncians desiderijs, juxta illud evangelicum ⁱ : *Qui vult venire ad me, abneget semetipsum.* Obdormivit in umbra juniperi, quia in atrijs domus Dei secundum sensus corporis vacat omninò ab omnibus pravitatibus, dicens cum Psalmista ^k : *In pace in idipsum dormiam & requiescam.* Tunc angelica visio tangit eum, excitans ad bonum operandum, & ad altiora consurgendum. Respicit ad caput suum, id est ad Christum, qui caput est Ecclesiæ. Et ecce subcinericius panis, id est pastus divini dogmatis, forinsecus quidem rudis, sed medullitus ineffabiliter confortativus & dulcis. Et vas aquæ, hoc est, fons lachrymarum cum cordis compunctione. Comedit & bibit, id est adimplet quæ audit : & pergit in fortitudine ad montem DEI, ad celsitudinem videlicet beatitudinis.

^b Psal. 131. c

ⁱ Luc. 9. c

^k Psal. 4. b

SERMO XCV.

De doctrina amaritudine per prædicatores temperanda.

Erat fames in terra ^a : & filii prophetarum habitabant coram Helisæo, quibus fecit apponi pulmentum. Cùmque gustassent de coctione, exclamarunt : *Mors in olla, vir DEL.* Et non potuerunt comedere. At ille : *Afferte, inquit, farinam.* Et misit in ollam, & ait : *Infunde turbam.* Et comedit : & non fuit quicquam amplius amaritudinis in olla. Fames in terra, penuria verbi Dei in mente humana: filij prophetarum, filij prædicatorum. Propheta interpretatur *videns.* Et sancti prædicatores non abs re prophetæ appellantur: qui & arcana mysteriorum Dei contemplantur : & prout vident mores hominum, adhibent modos curationum. Hælisæus *salus Domini* interpretatur, quo nomine quivis prælatus & doctor Ecclesiæ decenter censetur; cuius salubri persuasione Domini salus populis annunciat, & annunciando impertitur. Hic talis ex debito sui officij apponit subjectis ollam grandem herbas agrestes continentem; id est, admonitionem de gravibus differentem, acerbitate refertam, sed tamen igne S. Spiritus succensam. Subditi ergo perhorrescentes sermonum austeritatē clamant, *Mors in olla:* & non possunt gustare.

^a 4. Reg. 4. d

Sapiens igitur dispensator non affert, imò afferri jubet farinam, quoniam non præbet, sed hortatur habere charitatem, cuius condimento redduntur dulcia quæ prius videbantur amara. Potest namq; prædicator monita salutis auribus circumstantium insonare, sed nemo nisi solus Deus valet saporem charitatis palato cordis infundere. Unde Gregorius : *Nisi sit*

Charitas omnia condit amara.

S. Gregor.
Hom. 30. in
Evang.

intus spiritus qui doceat, doctoris lingua exterius in vacuum laborat. Alius est

Sermones S. Bernardi,

Bbbbb

sapor

Exod. 16. d

Ioan. 6. f

sapor cœli, alius est sapor terræ. Haudquaquam nobis placere potest sapor cœli, dum saporem quærimus cœci nostri. In deserto dantur coturnices & manna, id est in loco disciplinæ maiora & minora mandata. *Cum vidissent filii Israel manna, dixerunt adinvicem, manhu? quid est hoc? Ignorabant enim quid esset. Quibus ait Moyses: Iste est panis quem dedit Dominus vobis ad vescendum*^b. Huius facti mysterium in Evangelio Joannis convenienter aperitur, ubi Dominus aitⁿ: *Amen amen dico vobis, nisi manducaveritis carnem filii hominis, &c. Multi ergo ex discipulis audientes dixerunt: Durus est hic sermo, quis potest eum audire? Ex hoc multi abierunt retro. Ad hunc itaque modum cum aliqui simplices ad conversionem veniunt, severitatem Regulæ expavescunt: si fiat eis sermo de mundi contemptu, de virtutum vitiorumque conflictu: si anxietas vigilandi, assiduitas orandi, parsimonia jejunandi ab ipsis requiritur, dicunt conquerendo inter se: Quid est hoc? Quis tot & tanta implere sufficiat? Nesciunt enim quanta sit virtus assumpti Ordinis. Sed pastor eis consolatorie habet respondere, & de afferenda eos sollicitare farina.*

S E R M O X C V I.

De quatuor fontibus Salvatoris, & aquis inde hauriendis.

Esa. 12. b

Fontes 4. de pectore Salvatoris procedentes.

Ex singulis hauriuntur pensilivares aquæ.

Haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris^a. Pro paradiso quem perdidimus, restitutus est nobis Christus Salvator. Sicut ergo de uno fonte paradisi derivantur quatuor flumina ad irrigandum paradysum: ita de pectoris eius arcano procedunt quatuor fontes, ex quibus hauriuntur quatuor aquarum genera, unde tota per universum mundum rigatur Ecclesia. Sunt autem quatuor fontes, veritas, sapientia, virtus, & charitas. Ex his ergo fontibus hauriuntur aquæ, ex singulis scilicet singulæ. Nam de fonte veritatis, sumuntur aquæ iudiciorum: de fonte sapientiæ, aquæ consiliorum: de fonte virtutis, aquæ præsidiorum: de fonte charitatis, aquæ desideriorum. In aquis iudiciorum cognoscimus quid liceat, vel quid non liceat. In aquis consiliorum discernimus quid expediat, vel quid non expediat. Sed quia electis viris rectè per hæc gradientibus non desunt tentationes: (tentantur autem de duobus: aut terroribus, ut concutiantur: aut blandimentis, ut seducantur) idcirco armandi sunt contra terrores præsidii divinæ virtutis; contra blandimenta desiderii supernæ charitatis. Desideriis enim meliorum superantur (ut ait quidam Sanctus) desideria deteriorum. Vel sic possumus procedere. Quid prodest nosse quid liceat & expediat (quod utique docent iudicia atque consilia) si posse perfici minime contingat? Ideo post aquas iudiciorum & consiliorum; quærendæ sunt aquæ præsidiorum. Rursum & posse quid valeat, si horum omnium non sit finis charitas? Rectè itaque post iudicia, post consilia, post præsidia, hauriuntur de